spleiselaget.no

LÆRLING

Nytt verktøy mot svart arbeid

SVART ARBEID
ER EN TYV

SPLEISELAGET

Samarbeid mot svart økonomi (SMSØ) jobber bl.a med holdningsskapende arbeid.

SMSØ står bak Spleiselaget som hvert år møter over halvparten av alle elever i videregående skole med et 90 minutters opplegg. I tillegg finnes nettsiden Spleiselaget.no med informasjon og svartjeneste for ungdom.

Nå ønsker vi å utvide tilbudet til også å omfatte lærlinger.

Materiellet vil være tilgjengelig 15. august.

KS · Unio · YS · NHO · LO · Skatteetaten · SVART ARBEID ER EN TYV

UTFORDRINGEN

Lærlinger jobber dobbelt så mye svart som annen ungdom (Perduco 2011, for SMSØ). Flest jobber svart for andre enn lærebedriften, men det forekommer også i lærebedriftene. Svart arbeid er mer vanlig i noen fag enn i andre.

Vi har sett at lærlingene og delvis instruktørene ofte har liten kunnskap om de negative konsekvensene av svart arbeid. Ofte tenker de ikke over at svart arbeid kan gå ut over opplæringen, at svart arbeid undergraver egen arbeidsplass/ lærlingplass eller at svart arbeid stjeler rettigheter fra arbeidstakeren.

I løpet av opplæring i bedrift finnes det få felles møtepunkt for lærlingene. Samtidig er det forskjellig organisering fra fylke til fylke og fra fag til fag.

SVART ARBEID
ER EN TYV

LØSNINGEN:

Lærlingen og instruktøren snakker om svart arbeid i halvårsamtalene

Vi tar følgende spørsmål inn i halvårsamtalene i utsatte fag:

- Hvilke konsekvenser har svart arbeid for samfunnet?
- Hvilke konsekvenser har svart arbeid for bedriften?
- Hvilke konsekvenser har svart arbeid for deg?

På denne måten vil lærlingen og instruktøren kunne snakke naturlig om temaet. Det vil gi bedriften en mulighet til å sjekke ut at lærlingen forstår de negative konsekvensene svart arbeid har for samfunnet, bedriften og han selv. Dette vil være viktig i forhold til kompetansemålene i læreplanene i de fagene vi snakker om her.

SVART ARBEID
ER EN TYV

PROGRESJON I SAMTALENE

Selv om spørsmålene vil være de samme i de fire halvårsamtalene, vil vi legge opp til en naturlig progresjon. Intruktøren vil få et huskekort til hver av samtalene. Hovudfokus vil være slik:

- Første samtale: Hvorfor aksepteres ikke svart arbeid i vår bedrift
- Andre samtale: Hvilke forventninger har de rundt oss? Hvordan møter vi det?
- Tredje samtale: Er svart arbeid et problem for oss? Hva gjør vi med det?
- Fjerde samtale: Mitt omdømme – bedriftens omdømme – fagets omdømme

SVART ARBEID
ER EN TYV

MATERIELL

SVART ARBEID
ER EN TYV

MATERIELL TIL LÆRLINGSAMLING

Vi tror at det er mange gode grunner til å arrangere lærlingsamling for nye lærlinger. Samlinger kan gi lærlingene en god start og god informasjon om roller, forventninger, rettigheter og plikter på mange plan. Når det gjelder svart arbeid tror vi det er viktig å ta opp dette temaet allerede på en slik samling.

Vi har derfor utarbeidet en presentasjon til bruk på slike samlinger.
Temaet for presentasjonen vil være:

- Svart arbeid er en tyv!
- Svart arbeid stjeler fra samfunnet – fra deg
- Svart arbeid stjeler fra bedriften – fra deg
- Svart arbeid stjeler fra deg

SVART ARBEID
ER EN TYV

MATERIELL TIL HALVÅRSSAMTALENE

Instruktørene er sentrale. Det vil derfor bli utviklet en instruktørveiledning med hefte, huskekort og en temafilm om halvårssamtalene.

Spørsmålene til halvårsamtalene må opplæringskontorene/fylkeskommunen selv ta inn i sine maler.

SVART ARBEID
ER EN TYV

HVORDAN TAR VI DETTE I BRUK I VÅRT FYLKE?

SVART ARBEID
ER EN TYV

Det vil være opp til aktørene i fagopplæringen i fylket å ta i bruk Spleiselaget-Lærling slik det passer best lokalt.

- Ønsker vi å ta i bruk Spleiselaget-læring i vårt fylke?
- Hvor skal Spleiselaget-Lærling forankres i vårt fylke?
- Skal vi bruke Spleiselaget-Lærling på lærlingsamlinger?
- Hvilke opplæringskontor er aktuelle?
- Hvordan får vi på plass spørsmålene i skjemaene for halvårssamtalene hos opplæringskontorene og fylkeskommunen?
- Hvordan sørger vi for at instruktørene er kjent med Spleiselaget-Lærling?

Materiellet vil være tilgjengelig 15. august.

SVART ARBEID
ER EN TYV

”Dette er et godt initiativ! Vi har manglet etterutdanningsmateriell for faglige ledere og instruktører på dette temaet. Vi håper Spleiselaget-Lærling kan dekke dette behovet.”

Åge Risdal (Utdanningsdirektoratet), til Samarbeidsrådet for Yrkesopplæring (SRY)

“Gode lærlinger har gode holdninger mot svart arbeid. Å være pilotfylke for Spleiselaget-Lærling var gull verdt både for oss, lærlingene og lærebedriftene. Vi kommer garantert til å ta i bruk dette verktøyet når det foreligger i høst.”

Magne Hagen (Østfold fylkeskommune, Opplæringsavdelingen)

www.samarbeidmotsvartokonomi.no

KS Unio NHO Skatteetaten

SVART ARBEID ER EN TYV